

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D. v právní věci **žalobkyně: M. D.**, nar. „X“, bytem „X“, adresa pro doručování „X“, proti **žalovanému: Ministerstvu práce a sociálních věcí**, Na Poříčním právu 1, Praha, v řízení o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4.12.2013, č.j. MPSV-UM/16033/13/4S-ÚSK, o příspěvek na péči**

t a k t o :

- I.** Žaloba se **zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 4.12.2013, č.j. MPSV-UM/16033/13/4S-ÚSK, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ústí nad Labem ze dne 19.8.2013, č.j. MPSV-UP/1290432/AIS-SSL, jímž nebyl žalobkyni přiznán příspěvek na péči.

V žalobě uvedla, že žalovaný opřel své rozhodnutí o posudek posudkové komise MPSV. Jednání této posudkové komise se uskutečnilo za její nepřítomnosti a posudek byl vyhotoven jen na základě písemné dokumentace. Posudek považuje za nesprávný, neboť přiložená lékařská dokumentace sice odborně terminologicky popisuje její zdravotní stav, nicméně nic neříká o jejích reálných i subjektivně pociťovaných obtížích právě při zvládání základních životních potřeb a sebeobsluhy. Přestože uznává, že se značnými obtížemi a s pomocí

francouzských holí je schopna překonat i vzdálenost 200 metrů, schody, konkrétně schody směrem nahoru, jsou pro ni často překážkou de facto nepřekonatelnou. Dále nebylo zohledněno, že nemůže přenášet jakákoliv větší či těžší břemena, trpí bolestivostí ramenních kloubů znemožňující prakticky leh na boku, nezvládá delší stání, nezvládá celkovou hygienu a péči o tělo bez pomoci druhé osoby, neboť je potřeba zohlednit skutečně existující podmínky bydlení a sociálního zařízení a zázemí. Námitku posudkového lékaře, že se „nemusí přece koupat každý den“ považuje nejen za irelevantní, ale především za velmi nevhodnou a urážlivou. Dále není schopna si obstarat běžný nákup, ovládat domácí spotřebiče, ani vykonávat běžné úkoly a práce. Posudkový lékař nevzal ani v úvahu, že její dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je bez výhledu na jakékoli zlepšení, naopak se zhoršuje a bude nadále progredovat.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě popsal dosavadní průběh řízení s tím, že v rámci odvolacího řízení požádal o posouzení stupně závislosti posudkovou komisí MPSV (dále jen „posudková komise“). V posudku se posudková komise vypořádala s namítaným nezvládáním základní životní potřeby v oblasti tělesné hygieny, ev. za použití pomůcek. Nezvládání jiné základní životní potřeby ve svém odvolání žalobkyně nenamítala, mimo to, že jí dcera pomáhá s veškerými domácími pracemi – vaří jí, nakupuje. Tyto úkony jsou však zahrnuty pod péči o domácnost, která byla uznána jako nezvládnutá. Odvolací řízení proběhlo v souladu s platnými právními předpisy, posudková komise zasedala v odborném složení a vypracovaný posudek žalovaný považuje za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo možno rozhodnout.

Ve své replice ze dne 28.2.2014 žalobkyně uvedla, nebyla řádně informována ani poučena o svém právu požádat o přítomnost při jednání posudkové komise. Krucialním problémem je fakt, že se posudková komise zabývala otázkou zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně jen na základě její zdravotnické dokumentace. Rozporovaným je tak nejen rozhodnutí správního orgánu, ale i samotný způsob posouzení zdravotního stavu, který považuje žalobkyně za nedostatečný a paušální. Zamítnutí nezvládání základní životní potřeby tělesné hygieny považuje za účelové. Posudková komise zcela opominula zohlednit a nepřihlížela k reálnému stavu věcí a podmínkám sociálního prostředí, v němž žalobkyně žije. Bez pomoci druhé osoby se žalovaná do vany nedostane, sedák jí v této věci nepomůže a madlo nelze bez celkové rekonstrukce koupelny upevnit tak, aby bylo bezpečné a funkční. Ve věci tělesné hygieny je tak žalobkyně závislá na pomoci druhé osoby. K tvrzené možnosti žalobkyně seznámit se s podklady rozhodnutí uvedla, že telefonicky kontaktovala odvolací orgán, avšak jí bylo sděleno, že rozhodnutí je konečné a případné nahlédnutí do spisu by bylo pouhou formalitou. O tom, že lze podklady rozhodnutí dále doplnit nebyla žalobkyně informována vůbec.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s.ř.s.“) bez jednání. Žalovaný souhlasil s rozhodnutím ve věci bez jednání. Žalobkyně ve svém vyjádření ze dne 28.2.2014 požadovala ústní jednání ve věci, avšak následně ve svém podání ze dne 2.6.2014 uvedla, že se k soudnímu jednání nedostaví. Soud považoval toto sdělení, za souhlas s rozhodnutím bez ústního jednání, neboť jediným důvodem ke konání ústního projednání věci byl právě nesouhlas žalobkyně s rozhodnutím věci bez ústního jednání.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d),

odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Základní pravidla pro přiznání příspěvku na péči pro daný případ jsou obsažena v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném od 1.1.2012 (dále jen „zákon o sociálních službách“).

Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob.

Podle § 9 odst. 4 a 5 zákona o sociálních službách při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.

V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25.4.2013, 6 Ads 17/2013, www.nssoud.cz, který v obecné rovině dopadá i na daný případ, je uvedeno, že v řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, je povinností odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise

postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přešetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.

Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je stěžejním důkazem, je tak třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2009, čj. 4 Ads 57/2009, www.nssoud.cz).

Žalobkyně učinila v dané věci sporným, zda zvládá či nikoliv základní životní potřebu tělesné hygieny vymezenou pod písm. f) v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

Soud v daném případě hodnotil, zda je posudek posudkové komise ze dne 4.11.2013 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud nemá pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit omezení způsobené onemocněním žalobkyně ve vztahu k právní úpravě příspěvku na péči.

Ve svém posudku ze dne 4.11.2013 posudková komise dospěla k závěru, že podkladová dokumentace je dostatečná pro posouzení zdravotního stavu pro účely stanovení stupně závislosti bez osobní účasti žalobkyně. Posudková komise dále shledala předchozí závěr posudkového lékaře ze dne 2.7.2013 OSSZ Litoměřice správným a ztotožnila se s ním, neboť uznala za nezvládnuté pouze dvě základní životní potřeby, a to péče o domácnost a oblékání a obouvání. Výslovně se posudková komise zabývala i tím, zda žalobkyně zvládá i základní životní potřebu tělesné hygieny a dospěla k závěru, že vzhledem k tomu, že žalobkyně i tuto základní životní potřebu zvládá v přijatelném standardu s použitím facilitátorů, neboť rozsah hybnosti je dostatečný k provedení celkové hygieny a to za použití pomůcek (madel, sedáku ve vaně, protiskluzových podložek apod.) S ohledem na uvedené je patrné, že posudková komise hodnotila zdravotní stav žalobce ve vztahu k podmínkám uvedeným v písm. f) přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Při sociálním šetření ze dne 10.5.2013, bylo zjištěno, že žalobkyně překonává schody špatně, 200 metrů by ušla pouze s odpočinkem. Při tělesné hygieně potřebuje pomoc z a do vany, při mytí hlavy a dcera jí stíhá nehty u nohou.

Vzhledem k tomu, že podle současné právní úpravy se při hodnocení zvládání základních životních potřeb hodnotí příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu, nikoliv jako u zcela zdravého člověka, je možno považovat základní životní potřebu za zvládnutou, i když je potřeba použití pomůcek. Jak plyne ze shora uvedeného, posudek posudkové komise, ze kterého při svém rozhodování vycházel žalovaný je v souladu i s ostatními podklady založenými ve spise, přičemž aspektem zvládání tělesné hygieny se posudková komise zabývala a dospěla k závěru, že za použití pomůcek může žalobkyně i tělesnou hygienu zvládat v přijatelném standardu. Ani sociální šetření vycházející z tvrzení žalobkyně se ve svých zjištěních od závěrů posudku posudkové komise v podstatě

neliší a posudková komise se s ním vypořádala. Soud nemá pochybnosti o úplnosti a přesvědčivosti uvedeného posudku, neboť i k výsledkům sociálního šetření bylo přihlíženo.

Soud dále poznamenává, že právě sociální šetření má za úkol mimo jiné zjistit, v jakém prostředí posuzovaná osoba žije a toto šetření je jedním z podkladů rozhodnutí. Toto sociální šetření měla posudková komise k dispozici. Pokud žalobkyně namítá nezvládání dalších úkonů, jako je nemožnost přenášet větší břemena či neschopnost obstarat si běžný nákup či vykonávat běžné úkoly a práce, soud uvádí, že tato omezení jsou zahrnuta v základní životní potřebě – péče o domácnost, která byla zhodnocena jako nezvládnutá. Mobilitou žalobkyně, včetně delšího stání, se posudková komise výslovně zabývala a byla předmětem i sociálního šetření, přičemž bylo zjištěno, že mobilitu je možno realizovat v přijatelném standardu. Ovládání domácích spotřebičů nezpochybňovala žalobkyně ani při vlastním sociálním šetření, kde se vyjádřila tak, že spotřebiče ovládá, s penězi hospodář sama. Tyto námitky tedy soud shledal nedůvodnými.

Co se týká námitek neobsažených v žalobě, ale v replice žalobkyně ze dne 28.2.2014, týkající se nepoučení žalobkyně o možnosti požádat o osobní účast u jednání posudkové komise či řádného neumožnění seznámení s podklady rozhodnutí, soud konstatuje, že jde o námitky opožděné a tedy nepřipustné. Podle § 72 odst. 1 s.ř.s. žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Podle § 71 odst. 2 věta třetí s.ř.s. rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může žalobce jen ve lhůtě pro podání žaloby. Žalobkyni bylo doručeno žalobou napadené rozhodnutí dne 9.12.2013 a lhůta pro rozšiřování žalobních bodů uplynula v pondělí dne 10.2.2014. Z uvedeného je patrné, že nové námitky uvedené v replice byly vzneseny po lhůtě stanovené zákonem.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve výroku rozsudku ad I. podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 20. ledna 2015

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová